

ціннісного ставлення до сільськогосподарської праці полягає в тому, що завдяки особливостям жанрового різноманіття фольклору забезпечуються різні методи та прийоми виховання.

Список використаних джерел:

1. Будник О. Особливості української етнопедагогіки / О. Будник // Дайджест: Школа-парк педагогічних ідей та технологій. – 2002. – № 2. – С. 116-118.
2. Костікова І. Сучасні методологічні підходи професійної підготовки вчителя засобами інформаційно-комунікаційних технологій // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту. – 2008. – № 8. – С. 79-83.

Мітько Т.О.

викладач;

Терещенко К.О.

викладач,

Гірничий коледж

ДВНЗ «Криворізький національний університет»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ВИГНАННЯ НАЦИСТСЬКИХ ОКУПАНТІВ З УКРАЇНИ»

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-543 від 17 жовтня 2014 року «Про відзначення 70-ї річниці вигнання нацистських окупантів з України» в Гірничому коледжі Державного вищого навчального закладу «Криворізький національний університет» було проведено відкритий виховний захід для студентів II курсу, присвячений вшануванню 71-ї річниці вигнання нацистських окупантів з України. Формою проведення було обрано науково-практичну конференцію.

Для підготовки заходу був проведений організаційний етап, який передбачав анкетування студентів, підготовку студентами презентацій, збір інформації серед членів своєї родини про події війни, роботу з історичними та літературними джерелами письменників України, опрацювання додатку до листа МОН № 1/9-543 від 17 жовтня 2014 року «Методичні матеріали щодо вшанування 70-ї річниці вигнання нацистських окупантів з України».

На конференції були розглянуті наступні питання:

1. Аналіз анкетування серед студентів щодо подій та наслідків війни в Україні.
2. Допомога союзників радянській армії при вигнанні німецьких військ з України.
3. Позиція Манштейна у проведенні військових операцій в Україні (серпень 1943 – березень 1944 р.).
4. Діяльність українських письменників у роки війни. Війна у творах українських митців.
5. Діяльність сталінського керівництва в Україні після відступу німецьких військ.

6. Спогади Мосейчук Віри Павлівни (прабабусі студентки Гірничого коледжу).

Виступи студентів супроводжувались мультимедійними презентаціями, що демонстрували історичні карти під час бойових дій в Україні у 1943-1944 роках, світлини учасників війни, радянських письменників та письменників національно-визвольного руху.

Аналіз попереднього анкетування студентів виявив недостатню обізнаність студентів щодо подій у 1943-1944 роках при вигнанні нацистських окупантів з України, про участь членів родини у цій війні та їхню конкретну діяльність на фронті або в умовах окупації. Тому викладачі суспільних дисциплін рекомендують матеріали для проведення опитування учасників подій війни.

Для формування бази даних та підготовки ґрунтовного виступу на конференції студентам пропонується орієнтовний план опитування респондентів – учасників війни:

1. Прізвище, ім'я, по-батькові.
2. Вік респондента (якщо респондент переповідає про іншу людину, то її прізвище, ім'я, по-батькові; дата народження та смерті; місце народження).
3. Соціальний статус респондента (пенсіонер, робітник, селянин, представник інтелігенції, військовослужбовець).
4. Партійна приналежність (в минулому).
5. Адреса респондента (якщо йдеться про іншу особу, то місце її проживання).
6. Регіон проживання, перебування респондента під час Другої світової війни (район, місто, область УРСР чи іншої радянської республіки, іншої країни).
7. Діяльність респондента під час Другої світової війни:
 - воював у лавах Червоної Армії;
 - учасник Руху опору (радянські партизани та підпільники або учасники націоналістичного руху) на території СРСР або інших держав;
 - був поранений, за яких обставин;
 - перебував на лікуванні в госпіталі або в родині;
 - отримав нагороди: вітчизняні військові, трудові, нагороди іноземних держав, грамоти, цінні подарунки, іменні нагороди (зброя, годинники тощо);
 - перебував на окупованій території (мав проблеми з харчуванням, роботою; утиски з боку окупаційної влади; інформаційний голод, тиск пропаганди окупантів, стосунки з сусідами в умовах загрози терору; був свідком розправи над мирним населенням та військовополоненими, голокосту як з боку окупантів, так і колабораціоністів; переховувався від вивезення на примусові роботи до Німеччини; несистематично допомагав учасникам Руху Опору харчами або інформацією; був свідком гуманної поведінки німців та інших окупантів тощо);
 - перебував у блокадних містах або містах, що були довгий час в облозі;
 - був евакуйований (місце евакуації; труднощі, пережиті під час евакуації: відсутність житла, коштів, харчів, роботи, стосунки з місцевим населенням тощо);
 - працював на підприємстві (працював на евакуйованих підприємствах чи місцевих);

- знаходився на території, не зайнятій ворогом, працював у сільському господарстві;
- був вивезений на примусові роботи до Німеччини («остарбайтер»), де саме працював;
- був військовополоненим (коли й за яких обставин потрапив, чи відбував покарання або переслідування за полон тощо);
- був в'язнем концтабору як громадянська особа (опитування аналогічно попередньому пункту) тощо.

На конференції розвінчувався міф про те, що всі заслуги у вигнанні німецьких окупантів належать радянським збройним силам і партизанам. Студенти переконалися, що перемога над нацистськими окупантами – спільне досягнення антигітлерівської коаліції та визвольних рухів. Зокрема, учасники конференції представили спільні дії радянської армії та її союзників при плануванні та проведенні основних операцій у вигнанні німецьких окупантів з України. Наприклад, Курська битва, яка поклала початок вигнанню гітлерівців з України, супроводжувалась висадкою наших союзників на острів Сицилія та подальшим наступом в Італії. Це змусило Гітлера припинити наступ на Курській дузі та перекинути німецькі війська на італійський фронт.

В наступному виступі наголошувалося на тому, що українські письменники були не тільки активними учасниками радянського табору, але і національно-визвольного руху. Наприклад, розглядалася діяльність таких митців слова, як Олена Теліга, Олег Ольжич, які були репресовані та знищені німецькими окупантами [4, с. 34]. Таким чином, українські діячі культури боролися у двох течіях Руху Опору України.

На конференції розглядалося питання про злочини сталінського режиму під час наступу радянських військ: депортація народів Криму; розправи над мирним населенням, яке безпідставно підозрювалося в колабораціонізмі; примусове вилучення продовольства у мирного населення та відновлення колгоспної системи в сільській місцевості.

Важливим завданням для сучасної молоді є збереження родинної пам'яті про події II Світової війни. Студентка Гірничого коледжу розповіла про спогади своєї прабабусі, яка очима дитини представила українське село в умовах нацистської окупації та боротьби радянських партизанів із завойовниками. Протягом кількох років подібні спогади збираються викладачами серед студентів коледжу.

Такий захід актуальний у наш час, коли події II Світової війни в Україні доповнюються новими історичними матеріалами, джерелами, відео- та фотодокументами, що вимагає переглянути основні події та термінологію війни, а саме: «попри певну історичність використання сполучення «фашистські загарбники» науково більш коректним є використання терміну «нацистські окупанти»; «волю і свободу український народ отримав тільки після розпаду Радянського Союзу, а не повернення його до складу радянської імперії у 1944 році» (відповідно додатку до вищезгаданого листа Міністерства освіти); розвінчання міфів про те, що перемога над німецькими окупантами була можливою і без народів України; роль союзників у плануванні та проведенні синхронних операцій з радянською армією на території України; роль діячів культури у відновленні незалежної України; порівняння сталінських та нацистських злочинів проти народу України в роки війни; збереження

родинної пам'яті та сімейних традицій при вихованні сучасної молоді; популяризувати історії різних постатей України, які не згадуються в підручниках з історії України та української літератури (Героя СРСР Амет-Хана Султана, українського героя французького опору Василя Порики, Героя України Євгена Березняка, який увійшов у популярну культуру під псевдо «Майор Вихрь» і долучився до порятунку міста Кракова, або генерала Кузьми Дерев'янка, що підписав Акт про капітуляцію Японії у вересні 1945 року та ін.).

Список використаних джерел:

1. Баннова І.В., Терещенко К.О. Пошукова робота студентів як засіб збереження родинної та історичної пам'яті про події Другої світової війни. – Кривий Ріг: Видавництво «Діоніс» (ФО-П Чернявський Д.О.), 2012. – С. 34–36.
2. Гребньова В. «Народ, який не знає своєї історії, є народ сліпців». Творчість О. Довженка періоду Другої світової війни: пошук вічних істин // Дзвін. – 1996. – № 7. – С. 14–17.

Прищеп С.М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини*

ВИХОВНА СИСТЕМА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ВИХОВНОЇ СИТУАЦІЇ

Нова система освіти в Україні запроваджується в умовах суперечливої і складної ситуації, яка виявляється в економічній нестабільності і духовному розладі суспільства. Сучасні проблеми викликають нові труднощі у вихованні учнів. Великий вплив на загострення виховної ситуації здійснює діяльність школи, яка втілює суттєві перетворення в освіті, але поки що не змогла позбавитися одноманітності виховної діяльності, ставлення до учнів як об'єкту виховання.

Актуальною залишається проблема оновлення технології виховання, а також системи роботи вчителя з учнями в позаурочний час, питання побудови гуманістичного, особистісно орієнтованого процесу виховання в закладах освіти та належної підготовки фахівців до організації виховної роботи, спрямованої на розвиток індивідуальності та суб'єктності вихованця.

Виховання підростаючого покоління гуманістів і патріотів, для яких найвищим ідеалом є єдність особистих та національно державних інтересів є найважливішим завданням шкільної практики. В останнє десятиліття у педагогічній науці виникла нагальна потреба розібратися в сутності та механізмах виховного впливу на дитину.

Тому і актуальність створення виховних систем навчальних закладів пов'язана з тим, що однією з головних умов успішного виховання сучасного громадянина України є саме системний характер виховного процесу, тобто створення виховних систем шкіл.